

Csomós Tamás

Gazdasági rendszerek működése

I.

A követelménymodul megnevezése:
Vállalatgazdálkodási feladatok

A követelménymodul száma: 1997-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-017-50

GAZDASÁGI RENDSZEREK MŰKÖDÉSE I.

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Ön a Balaton partján örökölt egy több szobás, emeletes, felújításra szoruló ingatlant. Úgy dönt, hogy az ingatlant nem kívánja sem eladni, sem bérebe adni, hanem a hasznosítása mellett dönt, amelyhez céget alapít. Az ingatlanon kívül nem rendelkezik megfelelő mennyiségű tőkével, de a szándékai szilárdak a cégalapítást illetően.

Döntse el milyen tevékenységet kíván folytatni, milyen vállalkozási formát tart megfelelőnek. Válaszait indokolja meg.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A VÁLLALKOZÁSI FORMA MEGVÁLASZTÁSÁNAK SZEMPONTJAI

A vállalati forma kiválasztásánál vizsgálható és figyelembe vehető főbb kritériumok:

- a vállalkozás tőke- és/vagy munkaigényessége;
- a vállalkozáshoz szükséges tőke forrása;
- a tevékenységi méret;
- a szervezet strukturálásának szükségessége és költsége;
- a jogi személyiségből eredő lehetőségek;
- a kockázat és felelősségvállalás;
- a társtulajdonosi kockázat;
- a személyes részvétel, közreműködés lehetősége és szükségessége;
- a számviteli és adózási szempontok;
- és a hangulati, érzelmi tényezők és a divat hatásai.

A munka-igényesség – a szükséges minimális tőke rendelkezésre állása mellett – a személyegyesítő vállalati forma választását – egyéni vállalkozás, közkereseti társaság, esetleg a betéti társaság alapítását – indokolja.

Amikor a munkaegyesítés mellett tőkebevonásra is szükség van, a vegyes – személy- és tőkeegyesítő – formák, a betéti társaság és a korlátolt felelősségű társaság létrehozása lehet a megoldás.

A tőkeigény elsődlegessége a tőkeegyesítést leginkább szolgáló korlátolt felelősségű társaságot és részvénytársaságot helyezi előtérbe.

Az alapításhoz és működéshez szükséges tőke forrása meghatározó a döntési jogosultság, a jövedelem elosztása és a kockázat megosztása szempontjából. A saját tőke felhasználása azt eredményezi, hogy kizárólagos a döntési jog a vállalkozást érintő kérdésekben, a kockázat viselése is ennek megfelelően alakul, ugyanakkor együtt jár a tőke hozadékáról saját hatáskörben való rendelkezés is.

A vállalkozó egyéni élete szempontjából fontos, hogy a sikertelen üzletek ne érintsék személyes vagyonát, így célszerű annak csak egy részét a vállalkozásba vinni, a tőkét különböző befektetési formákkal hasznosítani, továbbá olyan vállalati formákat választani, amelyeknél a felelősségvállalás korlátozott volta miatt a személyes vagyon nem veszélyeztetett.

A vállalkozótól elkülönült vagyonnal rendelkező, és csak azt kockáztató szervezetekben (pl. a szövetkezetben, a korlátolt felelősségű társaságban, stb.) a befektető rendelkezési jogosultsága is korlátozottabb, akaratát és elképzeléseit kevésbé képes érvényesíteni.

A vállalkozási forma kiválasztásakor fontos szempont a jogszabályban előírt tőkeminimum és a pénzbeli hozzájárulás mértéke. Ha nem kell külső tőkét bevonni, akkor választható az egyéni vállalkozás, az egyszemélyes Kft, vagy az Rt. Előbbi esetében a személyes vagyon is érintett lehet a felelősségvállalásban, az utóbbiaknál elkülönült vagyon van, tehát a kockázatvállalás csak arra érvényes.

A vállalkozás jogi formái közül történő választáskor az üzemméretet is célszerű mérlegelni. A kisebb vállalati méret az egyszerűbb típusok (egyéni vállalkozás, közkereseti társaság, betéti társaság) keretei között, a nagyobb volumen pedig a bonyolultabb formákban (szövetkezet, korlátolt felelősségű társaság, vagy részvénytársaság) szervezhető meg.

A vállalati növekedést követheti, illetve segítheti a jogi forma változtatása. A vállalkozás egyéni vállalkozásként indítható el, amely a piaci részesedés és a tőkeigény növekedésével összetettebb formává alakulhat át. A karcsúsítás fordított folyamatban valósulhat meg. A részvénytársaság – pl. gazdasági, piaci hatásokra – korlátolt felelősségű társasággá, utóbbi pedig (kilépések, a kereslet csökkenése miatt) jogi személyiség nélküli társasági vagy egyéb vállalkozási formává alakulhat át.

A társasági forma kiválasztásakor lényeges kritérium a létrehozás, az alapítási eljárás egyszerűsége, vagy bonyolultsága is. A jogi személyiséggel rendelkező társasági formák nagyobb alapítási költségeihez és bonyolultabb eljárásához más jogosultságok, és más partneri megítélés kapcsolódik.

A vállalatok létrehozásakor figyelembe veendő az is, hogy egyes társasági formákat (egyesülést, közös vállalatot) csak jogi személyek alapíthatnak. Egyéni vállalkozást pedig csak magánszemélyek indíthatnak.

A vállalkozás jogi formájának meghatározásakor az egyik legfontosabb tényező a kockázat és a felelősségi viszonyok alakulása. A kisebb kockázattal járó gazdasági tevékenységek korlátlan felelősség mellett (egyéni vállalkozásban, közkereseti társaságban, betéti társaság beltagjaként, egyesülésben, közös vállalat keretei között) is végezhetők.

A nagyobb kockázat a felelősségvállalás korlátozását lehetővé tevő szövetkezet, korlátolt felelősségű társaság, vagy részvénytársaság alapítását indokolja.

Kisebbségi tevékenységi méretnél a betéti társasághoz kültagként való csatlakozás lehet az ésszerű megoldás. Nagyobb tőke befektetése, ennek megfelelően nagyobb kockázata a felelősség vállalásában mindig nagyobb körütekintést igényel.

A több személy által közösen indított és működtetett vállalkozások, a személyi jellegű társulások esetében a tulajdonosok törekvése és érdekeltsége különbözhet. A pénzügyi befektetőt a minél nagyobb osztalék elérése motiválja, döntéseit ennek megfelelően hozza meg, a szakmai befektető pedig a tőkeérték növekedésben, a hosszú távú stabil működésben érdekelt. A nézőpontok különösen a részvénytársasági formánál kerülhetnek szembe egymással, ahol ez – a részvények szabad mozgása miatt – a vállalat jövőjét az alapítók eredeti szándékától eltérően alakíthatja.

A szövetkezetek döntési mechanizmusa és a korlátolt felelősségű társaság zártabb jellege e tekintetben kedvezőbb.

A számviteli és pénzügyi feltételek szempontjából nagyon lényeges elem, hogy a számviteli törvény a kisebb vállalati méretnél és ennek megfelelően az egyszerűbb formáknál lehetővé teszi az egyszerűbb elszámolási mód alkalmazását, illetve különbség lehet az adózás módjában és a támogatási lehetőségekben is.

A formaválasztásnál szempont a személyes közreműködésre vonatkozó előírás vagy lehetőség. Az egyszerűbb típusoknál (pl. az egyéni vállalkozásnál, közkereseti társaságnál) előírás a személyes részvétel, míg más esetekben ez leginkább a tulajdonosi kontroll megvalósulása miatt a vezetői státusz betöltését jelenti. Máskor az összeférhetlenségre vonatkozó szabályok akadályozzák a közreműködést.

VÁLLALKOZÁSI FORMÁK

Egyéni vállalkozás (e.v.)

Egyéni vállalkozás a belföldi természetes személy üzletszerűen – ellenérték fejében, nyereség- és vagyonszerzés céljából, rendszeresen – folytatott termelő vagy szolgáltató tevékenysége.

Alapítására az a belföldi természetes személy jogosult, aki cselekvőképes, lakóhelye van, és nincs kizárva az egyéni vállalkozás gyakorlásából. Külföldinek minősülő állampolgár is jogosult egyéni vállalkozás alapítására, amennyiben cselekvőképes, tartózkodási engedéllyel rendelkezik, és nincs kizárva az egyéni vállalkozás gyakorlásából.

Egyéni vállalkozás vállalkozói igazolvány birtokában gyakorolható, tevékenységét az egyéni vállalkozói igazolvány birtokában kezdeni meg, és az abban meghatározott tevékenység keretei között folytathatja. Képesítéshez kötött tevékenységet csak akkor folytathat, ha a jogszabályokban előírt képesítési követelményeknek valamennyi telephelyén megfelel, vagy az alkalmazottai, illetve segítő családtagjai között van olyan személy, aki a képesítéssel rendelkezik.

Az egyéni vállalkozó köteles személyesen közreműködni a tevékenység folytatásában, alkalmazottat, bedolgozót, segítő családtagot és középfokú szakoktatási intézményi tanulót foglalkoztathat.

Az egyéni vállalkozó a tevékenységéből eredő kötelezettségeiért teljes vagyonával, korlátlanul felel.

Természetes személy csak egy egyéni vállalkozást alapíthat, és egyidejűleg nem lehet gazdasági társaságnak korlátlanul felelős tagja.

Gazdasági társaság

A gazdasági társaság megnevezés gyűjtőfogalom, amely azokat a gazdálkodó szervezeteket jelenti, amelyek üzletszerű közös gazdasági tevékenység végzésére saját cégnév alatt jogalanyisággal rendelkeznek.

A gazdasági társaság saját cégneve alatt jogképes, jogokat szerezhet, és kötelezettségeket vállalhat, így különösen tulajdont szerezhet, szerződést köthet, pert indíthat és perelhető.

Gazdasági társaság jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és jogi személyiségű gazdasági társaság formájában alapítható. A megkülönböztetésnek ott van gyakorlati jelentősége, ahol az egyes jogszabályok valamilyen tevékenységi kört csak meghatározott cégformában, illetve csak jogi személyiségű társaságoknak tesznek lehetővé.

Gazdasági társaságot külföldi és belföldi természetes és jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok egyaránt alapíthatnak, melyhez – a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság kivételével – legalább két tag szükséges.

Természetes személy egyidejűleg csak egy gazdasági társaságban lehet korlátlanul felelős tag. Közkereseti és betéti társaság nem lehet gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja, egyszemélyes gazdasági társaság – ha törvény ettől eltérően nem rendelkezik – nem lehet gazdasági társaság egyedüli tagja, illetve részvényese.

Törvény a gazdasági társaság alapítását hatósági engedélyhez, alapítási engedély meglétéhez kötheti. Abban az esetben, ha valamely gazdasági tevékenység folytatását jogszabály működési engedélyhez köti, a tevékenység csak az engedély birtokában végezhető.

Képesítéshez kötött tevékenységet gazdasági társaság csak akkor folytathat, ha e tevékenységben személyesen közreműködő tagjai, munkavállalói, illetve a társasággal kötött tartós polgári jogi szerződés alapján a társaság javára tevékenykedők között legalább egy olyan személy van, aki a jogszabályokban foglalt képesítési követelményeknek megfelel.

A gazdasági társaság alapításához társasági szerződés megkötése, egyszemélyes gazdasági társaságnál és zártkörűen működő részvénytársaság esetében alapító okirat, nyilvánosan működő részvénytársaság esetében alapszabály elfogadása szükséges.

A társaság induló vagyonát az alapítók bocsátják rendelkezésre. A tagok vagyoni hozzájárulása a társaságnak a vagyonát képezi. A társasági vagyon a működés, gazdálkodás során gyarapodhat, melynek megfelelően a társasági vagyon másik forrása az induláskor rendelkezésre bocsátott tőke mellett ennek a vagyonnak a hozadéka, illetőleg a gazdálkodásnak az eredménye.

A tagok a társasági formában történő közös gazdálkodás érdekében több-kevesebb vagyoni kockázatot vállalnak, ezért a működési eredményből, a nyereségből egyikük sem zárható ki, a veszteséget is közösen viselik.

A társaság részére alapításkor nyújtandó vagyoni hozzájárulás pénzbeli és nem pénzbeli részből (apportból) állhat.

A nem pénzbeli vagyoni hozzájárulás fajtái: a dolog, a szellemi alkotás és a jog. Követelmény, hogy legyen valós vagyoni értékük és legyenek forgalomképesek, tehát átruházhatók legyenek.

A létrehozni kívánt gazdasági társaság a társasági szerződés (alapító okirat, alapszabály) ellenjegyzésének, közokiratba foglalásának napjától előtársaságként működhet, amely a bejegyzési kérelem jogerős érdemi elbírálásáig tart. A társaság gyakorlatilag ugyanúgy működhet, mint a bejegyzését követően, viszont hatósági engedélyhez kötött tevékenységet a társaság csak a bejegyzést követően kezdhet.

A gazdasági társaság a cégjegyzékbe való bejegyzéssel, a bejegyzés napjával jön létre.

A gazdasági társaság legfőbb szerve a közkereseti és a betéti társaságnál a tagok gyűlése; közös vállalat esetében az igazgatótanács; korlátolt felelősségű társaság esetében a taggyűlés; részvénytársaság esetében pedig a közgyűlés.

A gazdasági társaság legfőbb szerve a határozatait – ha törvény vagy a társasági szerződés (alapító okirat, alapszabály) ettől eltérően nem rendelkezik – egyszerű szótöbbséggel hozza meg. A tagsági (részvényesi) jogok a szavazati jog mértékében jelentősen eltérhetnek egymástól, pl. az üzletrészek vagy a birtokolt részvények száma és fajtája alapján.

Egyszemélyes gazdasági társaság esetében taggyűlés (közgyűlés) nem működik. A gazdasági társaság legfőbb szerve hatáskörébe tartozó kérdésekben az egyedüli tag, illetve részvényes dönt.

A társaság legfőbb szervének döntései során a jóhiszemű és a társaság érdekeit szem előtt tartó magatartás valamennyi taggal (részvényessel) szemben általános követelmény. Ezért, ha a tag (részvényes) szándékosan vagy gondatlanul olyan határozat hozatalát támogatja a szavazatával, ami a társaság jelentős érdekét sérti, akkor ezért a teljes vagyonával és korlátlanul felel.

A gazdasági társaság ügyvezetését – amely a cég működésével, irányításával kapcsolatos operatív döntések napi meghozatalát jelenti – a vezető tisztségviselők egyénileg, vagy testületként látják el. Vezető tisztségviselők a közkereseti és a betéti társaságnál az üzletvezetésre jogosult tag (tagok), közös vállalatnál az igazgató, korlátolt felelősségű társaságnál az ügyvezető (ügyvezetők). A részvénytársaság ügyvezetését – a zártkörűen működő részvénytársaság alapító okiratának eltérő rendelkezése hiányában – az igazgatóság látja el és az igazgatóság tagjai minősülnek vezető tisztségviselőnek.

Vezető tisztségviselő – ha a törvény ettől eltérően nem rendelkezik – csak természetes személy lehet. Vezető tisztségviselői feladat csak személyesen látható el, képviselőnek nincs helye.

A gazdasági társaság munkavállalóival szemben a munkáltatói jogokat – ha a társasági szerződés (alapító okirat, alapszabály) ettől eltérően nem rendelkezik – a vezető tisztségviselő gyakorolja. Részvénytársaság esetében a munkáltatói jogok gyakorlása az alapító okiratban (alapszabályban) meghatározott keretek között az igazgatóság feladata.

A gazdasági társaság tagjainak számától, tevékenységének jelentőségétől vagy jellegétől függően, illetve ha az alapítók, tagok (részvényesek) ezt egyébként szükségesnek látják, a társasági szerződésben (alapító okiratban) legalább három, legfeljebb tizenöt tagból álló felügyelő bizottság hozható létre.

Kötelező ugyanakkor a felügyelő bizottságot létrehozni: részvénytársaság esetében; korlátolt felelősségű társaság esetében, ha a törzstőke ötvenmillió forintnál nagyobb összegű; bármely gazdasági társaság esetében, ha a társaság teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalóinak létszáma éves átlagban a kétszáz főt meghaladja. Egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságnál felügyelő bizottság létrehozása csak az utóbbi feltétel teljesülése esetén kötelező.

A felügyelő bizottság a gazdasági társaság legfőbb szerve részére ellenőrzi a társaság ügyvezetését. A felügyelő bizottság köteles megvizsgálni a gazdasági társaság legfőbb szerve ülésének napirendjén szereplő valamennyi lényeges üzletpolitikai jelentést, valamint minden olyan előterjesztést, amely a gazdasági társaság legfőbb szerve kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyre vonatkozik. Az éves beszámolóról és az adózott eredmény felhasználásáról a gazdasági társaság legfőbb szerve csak a felügyelő bizottság írásbeli jelentésének birtokában határozhat.

A felügyelő bizottság testületként jár el. A felügyelő bizottság tagjai sorából elnököt (szükség esetén elnökhelyettest vagy elnökhelyetteseket) választ. A felügyelő bizottság határozatképes, ha a tagjainak kétharmada, de legalább három tag jelen van; határozatát egyszerű szótöbbséggel hozza. Önállóságának biztosítéka, hogy elnökét (alelnökét) csak a bizottság tagjai – kizárólag maguk közül – jogosultak megválasztani.

A gazdasági társaságot a vezető tisztségviselők képviselik harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és más hatóságok előtt. A társaság általános, teljes körű és önálló képviseleti joggal felruházott törvényes képviselői, az ügyvezető(k) a társaság legfőbb szervének alárendelve önállóan végzik a feladatukat.

A gazdasági társaság legfőbb szerve, az általa kijelölt munkavállalót – a vezető tisztségviselő mellett – (cégvezetőként) általános jellegű képviseleti joggal ruházhatja fel. A cégvezető a feladatát önállóan – a vezető tisztségviselők utasításai szerint, azok közvetlen alárendeltségében – látja el.

A cégvezető, a vezető tisztségviselővel szemben, kizárólag a társaság munkavállalói közül kerülhet ki.

A társaság képviseletének további lehetséges módja az ügyek meghatározott csoportjára korlátozódó képviselet. Erre a megbízásra a vezető tisztségviselők az általuk megfelelőnek tartott munkavállalók közül egy vagy több személyt önállóan jogosultak határozott, vagy határozatlan időre kijelölni, és bármikor indoklás nélkül a megbízást visszavonni.

A gazdasági társaság cégjegyzése a társaság iratain úgy történik, hogy a társaság képviseletére jogosultak az iratokat a gazdasági társaság cégneve alatt saját névalírással látják el. A cégjegyzés módja lehet önálló vagy együttes. Az utóbbi esetben a cégjegyzési joggal rendelkező aláírásának érvényességéhez további egy vagy több, ugyancsak cégjegyzési joggal rendelkező személy aláírása is szükséges.

A gazdasági társaságok működésének biztosítékául szolgál a könyvvizsgáló alkalmazása, a cégbíróság által ellátott törvényességi felügyelet, a gazdasági társaság határozatainak bírósági felülvizsgálata, a tag bírósági határozattal történő kizárása, a kisebbségi jogok védelme, és a választott bírósági eljárás igénybe vételének lehetősége.

Kötelező a könyvvizsgáló alkalmazása a részvénytársaságnál, az olyan korlátolt felelősségű társaságnál, amelynél a törzstőke mértéke az ötvenmillió forintot meghaladja, továbbá az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságnál, valamint ha azt törvény előírja. A könyvvizsgálót legfeljebb öt évre kell megválasztani, illetve a társasági szerződésben (alapító okiratban, alapszabályban) kijelölni.

A gazdasági társaság a cégjegyzékből történt törléssel szűnik meg. A törlésre sor kerül, ha a meghatározott működési időtartam letelt, vagy egyéb a társasági szerződésben megállapított megszűnési feltétel teljesül. A társaság elhatározza jogutód nélküli vagy jogutódlással történő megszűnését. További ok, ha tagjainak száma egy főre csökken, melyről azonban a különböző társasági formákra vonatkozó részletes szabályok eltérően rendelkeznek.

A gazdasági társaság megszűnése esetében a megszűnő társaságot terhelő kötelezettségek alapján érvényesíthető követelések általában a társaság megszűnésétől számított öt év alatt évülnek el.

A jogutódlással történő különböző megszűnési módok valamennyi lehetséges esetére (átalakulás, egyesülés, összeolvadás, beolvadás, szétválás, különválás, kiválás) érvényes, hogy a jogelőd társaságnak az átalakuláskor fennálló tartozásaiért és egyéb kötelezettségeiért alapvetően a jogutód társaság köteles helytállni.

A gazdasági társaság jogutód nélkül megszűnésekor – a felszámolási eljárás, valamint a cégbíróság által történő hivatalbóli törlése esetét kivéve – végelszámolásnak van helye. A gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnéseinek eseteiben fő szabályként előbb le kell folytatni a végelszámolási eljárást.

A gazdasági társaság más gazdasági társasággá való átalakulása az alapítására vonatkozó szabályok szerint történhet. Átalakulásának minősül a gazdasági társaságok egyesülése (összeolvadás, beolvadás) és szétválása (különválás, kiválás) is. Gazdasági társaság közhasznú társasággá is átalakulhat.

Az összeolvadásnál az egyesülő gazdasági társaságok megszűnnek és a vagyonuk, mint egész átszáll a szervezeti változással létesülő új gazdasági társaságra. A beolvadásnál viszont csak a beolvadó (egy vagy több) gazdasági társaság szűnik meg, a befogadó gazdasági társaság megmarad. A beolvadó(k) vagyona pedig átszáll a jogutód befogadó gazdasági társaságra.

A különválásnál a két vagy több gazdasági társaságra elkülönülő társaság megszűnik. A vagyon a szétválási szerződés rendelkezésében meghatározott módon száll át a különválással létrejövő új gazdasági társaságokra.

A kiválásnál az anyacég, amelyből (az ugyancsak egy vagy több) kiválás történik, változatlan cégformában működik tovább. A vagyonának a szétválási szerződésben meghatározott része pedig a kiváló tagok által létrehozott új gazdasági társaságok tulajdonába kerül.

A szövetkezet és gazdasági társaság közötti átalakulás a szövetkezet oldaláról csak a gazdasági társaság irányába lehetséges.

Részvénytársaság átalakulással – a részvénytársaságok egyesülését kivéve – csak zártkörűen alapítható.

A gazdasági társaságok kényszerátalakulás lefolytatására kötelesek, ha egymást követő két évben nem rendelkeznek a társasági formájukra kötelezően előírt jegyzett tőkének megfelelő összegű saját tőkével.

Olyan szituációban, amikor a részvénytársaság alaptőkéje – a leszállítás miatt – vállalkozási formára vonatkozóan megállapított legkisebb összeg alá csökkenne, a közgyűlés köteles más gazdasági társasággá való átalakulásról, vagy pedig a jogutód nélküli megszűnéstől dönteni. A kft. cégformánál az előírt kötelező leszállítással a társaság törzstőkéje a törvényes minimum alá csökkenne, akkor a kft. taggyűlése is köteles a jogutód nélküli megszűnéstől, vagy pedig más társasági formává való átalakulásról határozni.

Közkereseti társaság (Kkt)

A közkereseti társaság tagjai társasági szerződéssel arra vállalnak kötelezettséget, hogy korlátlan és egyetemleges felelősségük mellett üzletszerű közös gazdasági tevékenységet folytatnak. Az ahhoz szükséges vagyoni hozzájárulást a társaság rendelkezésére bocsátják.

A társaságot nemcsak természetes személyek, hanem gazdálkodó szervezetek vagy más (pl. társadalmi) szervezetek egyaránt, illetve közösen is alapíthatják. A közkereseti társaság a nem jogi személyiségű gazdasági társaság.

A társaság kötelezettségeiért elsősorban a társaság felel vagyonával. A tagok vagyoni felelőssége a társaság tartozásaiért korlátlan és egyetemleges.

A közös gazdasági tevékenységhez szükséges vagyon meghatározása a tagok felelőssége. A kötelező minimumra sem a társaság induló vagyonát, sem az egyes tagok vagyoni hozzájárulását illetően nincs előírás.

A közkereseti társaság legfőbb szerve a tagok gyűlése, amelynek tevékenységében valamennyi tag személyesen vesz részt.

Megszűnik a tagsági jogviszony, ha a tag a társasági szerződésben meghatározott vagyoni hozzájárulását nem teljesítette, a tagok közös megegyezésével, a tag kizárásával, rendes vagy azonnali hatályú felmondással, a tag halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével.

A társaság megszűnik, ha tagjainak száma egy főre csökken és a három hónapos jogvesztő határidőn belül új tagot nem jelent be a cégbíróságnál. A társaság megszűnése és a tényleges törlése között le kell folytatni a végelszámolási – szükség esetén a felszámolási – eljárást.

Betéti társaság (Bt)

A betéti társaság a létesítésére irányuló társasági szerződéssel a társaság tagjai üzletszerű, közös gazdasági tevékenység folytatására vállalnak kötelezettséget oly módon, hogy legalább egy tag (beltag) felelőssége a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségekért korlátlan és a többi beltaggal egyetemleges, míg legalább egy másik tag (kültag) csak a társasági szerződésben vállalt vagyoni betétje szolgáltatására köteles, a társaság kötelezettségeiért azonban nem felel.

A betéti társaság alapításához legalább két tag – egy beltag és egy kültag – szükséges. A beltag felelőssége korlátlan, vagyis a társaság tartozásaiért, ha a társaság vagyona elegendő fedezetet nem ad, akkor a saját teljes vagyonával is felel. A kültag vagyoni felelőssége korlátozott, csak a vagyoni betétje erejéig áll fenn. Felelőssége a beltaggal azonos, ha neve szerepel a társaság cégnevében.

A betéti társaság legfőbb szerve a tagok gyűlése, amelynek tevékenységében valamennyi tag személyesen vesz részt.

A közös gazdasági tevékenységhez szükséges vagyon meghatározása a tagok felelőssége. A kötelező minimumra sem a társaság induló vagyonát, sem az egyes tagok vagyoni hozzájárulását illetően nincs előírás.

A betéti társaság megszűnik, ha a társaságból valamennyi beltág, vagy valamennyi kültag kiválik. Akár a bel-, akár pedig a kültagok kiválásáról van szó, a megmaradt tag vagy tagok számára két lehetőség van a megszűnés elkerüléséhez:

- az egyik új bel-, illetve kültag belépése (30 napon belül);
- a másik - feltéve, hogy a megmaradt tagok száma legalább kettő - a közkereseti társaságként történő továbbműködést a megmaradt (kül- illetve bel)tagok elhatározzák.

A közkereseti társaságként való tovább működés esetén a társasági formaváltást nem tekintik átalakulásnak, mert csak a szerződés módosítása szükséges.

Korlátolt felelősségű társaság (Kft)

A korlátolt felelősségű társaság olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott összegű törzsbetétekből álló törzstőkével (jegyzett tőkével) alakul, és amelynél a tag kötelezettsége a társasággal szemben csak törzsbetéteinek szolgáltatására és a társasági szerződésben esetleg megállapított egyéb vagyoni hozzájárulás szolgáltatására terjed ki. A társaság kötelezettségeiért a tag általában nem felel.

A korlátolt felelősségű társaság alapítása társasági szerződéssel történik, melyben az általános tartalmi elemeken túl rendelkezni kell többek között a törzstőkéről, tagok törzsbetétek mértékéről; a pénzbetétek befizetéséről; a szavazati jogról; az ügyvezetés, a képviselő és a cégjegyzés módjáról, stb.

A törzstőke összege minimálisan 500.000 forintnál, amely készpénzként, vagy apportként is a társaság rendelkezésére bocsátható. Minden tagnak egy törzsbetéte van, egy törzsbetétnél azonban több tulajdonosa is lehet. A törzsbetét nagyságához igazodik az üzletrész mértéke, a tagsági jogokat és a tag vagyoni érdekelttségét testesíti meg (pl. szavazati jog mértéke, nyereségből részesedés aránya stb.).

A tagok felelőssége korlátolt, a társaság vagyoni felelőssége teljes vagyona erejéig korlátlan. A kft. tagjait a társasággal szemben vagyoni kötelezettségként csak a társasági szerződésben vállalt törzsbetét szolgáltatási kötelezettség terheli.

A társaság bejegyzését követően a tagok jogait és a társaság vagyonából őket megillető hányadot az üzletrész testesíti meg. A társasági szerződés azonban egyes üzletrészeket a többiekétől eltérő tagsági jogokkal ruházhat fel. (nagyobb szavazati jog, vagy előnyt a nyereségből való részesedésnél stb.)

Minden tagnak csak egy üzletrésze van, egy üzletrésznek több tulajdonosa is lehet, akik egy tagnak számítanak.

A társaság megalakulásakor az üzletrész mértéke azonos a tag törzsbetétének értékével. A társaság működésének eredményességétől függően az értéke a törzsbetétől jelentősen eltérhet. Sikeres társaságnál az üzletrészek forgalmi értéke többszörösen is meghaladhatja az üzletrészek névértékét, ellenkező esetben viszont teljesen el is értéktelenedhetnek.

Az üzletrész a társaság tagjaira – a társaság saját üzletrészét kivéve – szabadon átruházható. Tagot, a társaságot vagy a taggyűlés által kijelölt személyt az adásvételi szerződés útján átruházni kívánt üzletrészre elővásárlási jog illeti meg.

Az üzletrész – mint a tagsági jogok és kötelezettségek összességét megtestesítő vagyoni értékű jog – forgalomképes. A tag a saját egyoldalú elhatározásából csak az üzletrésze átruházásával szüntetheti meg a tagsági viszonyát.

A társaság legfőbb szerve a taggyűlés, amely a tulajdonosok (tagok) összességét jelentő testületként működik.

A társaság ügyeinek intézését és a társaság képviselőjét a tagok közül vagy kívülálló személyek köréből választott egy vagy több ügyvezető látja el.

A társaság megszűnésének elhatározásához a taggyűlésnek legalább háromnegyedes szótöbbséggel hozott határozata szükséges. A társaság megszűnhet végelszámolással.

Amikor a társaság tagjainak száma egy főre csökkent, a társaság nem szűnik meg, hanem egyszemélyes társaságként, az arra vonatkozó szabályok alkalmazásával tovább működik. Ez esetben külön alapító okirat készítésére nincs szükség.

Az egyszemélyes társaság

A társaságot egy tag is alapíthatja, vagy a már működő társaság valamennyi üzletrészének tulajdonát egy tag szerzi meg. Az egyszemélyes társaság alapításához alapító okirat elfogadására van szükség.

Előnyös az egyszemélyes társasági forma azoknak a természetes személyeknek, akik nem az egyszerűbb, de a teljes vagyoni felelősséggel járó egyéni vállalkozói igazolvánnyal kívánnak vállalkozást folytatni.

A részvénytársaság (Rt)

A részvénytársaság olyan gazdasági társaság, amely előre meghatározott számú és névértékű részvényekből álló alaptőkével (jegyzett tőkével) alakul, és amelynél a tag (részvényes) kötelezettsége a részvénytársasággal szemben a részvény névértékének vagy kibocsátási értékének szolgáltatására terjed ki. A részvénytársaság kötelezettségeiért – e törvényben meghatározott kivétellel – a részvényes nem felel.

Az alaptőke a részvénytársaság legkisebb összegű vagyona, amely egyúttal működő tőke is, amely egyrészt biztosítja a részvénytársaság működését, másrészt a tőkén felüli vagyona kerülő vagyonnövekményeket, illetve a részvényesek osztalékát is. A részvénytársaság alaptőkéje nem lehet kevesebb ötmillió forintnál. A részvényesek vagyoni hozzájárulása lehet pénzbeli és nem pénzbeli hozzájárulás.

A névérték az alaptőke összegszerűen meghatározott, egy részvényre eső hányada.

Részvénytársaság zártkörű alapítás

Részvénytársaságot külföldi és belföldi természetes és jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok alapíthatnak. Az alapításához legalább két alapító tag szükséges, kivéve az egyszemélyes részvénytársaságot. Zártkörű alapítás lényege, hogy nincs nyilvános ajánlattétel és jegyzési eljárás, tehát nyilvános tőkegyűjtés nem történik. A zártkörű alapítás az alapító okirat aláírásával megvalósul.

A zártkörűen működő részvénytársaság alapító okirata az igazgatósági feladatok ellátására vezérigazgatót jelölhet ki.

Részvénytársaság nyilvános alapítása

A nyilvánosan működő részvénytársaság nyilvános eljárással, részvényjegyzés útján alapítható. A nyilvános alapítás lényege, hogy a tőke gyűjtése nyilvános "toborzással" történik. Alapító bel- és külföldi jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság és természetes személy lehet. A nyilvános alapításhoz legalább két részvényes szükséges, egyszemélyes részvénytársaság csak zártkörűen alapítható. A részvénytársaság megalakulása az alapszabály elfogadásával zárul.

A részvény tagsági jogokat megtestesítő értékpapír, amely bemutatóra vagy névre szól (részvénytípusok). A bemutatóra szóló részvény szabadon átruházható, tehát "abszolút forgalomképes". Bemutatóra szóló részvényt egyedül csak a nyilvánosan működő részvénytársaságok bocsáthatnak ki törzsrészvényként.

A névre szóló részvény – ha törvény eltérően nem rendelkezik – szabadon átruházható. A nyilvánosan működő részvénytársaságoknak névre és bemutatóra szóló részvényük egyaránt lehet.

Részvényfajták:

- Az elsőbbségi részvény más részvényfajtaival szemben a részvényesnek meghatározott előnyt biztosít (osztalékelsőbbség, a részvénytársaság jogutód nélkül történő megszűnése esetén a felosztásra kerülő vagyomból történő részesedés elsőbbséget, a szavazati joggal összefüggő elsőbbséget, valamint a zártkörűen működő részvénytársaság részvényeire elővásárlási jogot biztosító részvényosztályt).

- Az alapító okirat (alapszabály) rendelkezéseinek megfelelően a részvénytársaságnál teljes és részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalók számára – ingyenesen vagy kedvezményes áron – névre szóló dolgozói részvény bocsátható ki.
- Az alapító okirat (alapszabály) rendelkezéseinek megfelelően az alaptőke tíz százalékát meg nem haladó mértékben előre meghatározott mértékű kamatra jogosító, névre szóló kamatozó részvény is forgalomba hozható.

A részvénytársaság legfőbb szerve a közgyűlés, amely a részvényesek összességéből áll.

Az igazgatóság a részvénytársaság ügyvezető szerve. Az igazgatóság legalább három, legfeljebb tizenegy természetes személy tagból áll, elnökét maga választja tagjai közül.

A részvénytársaság közgyűlése a szavazatok háromnegyedes többségével elhatározhatja a részvénytársaság jogutód nélküli megszűnését (végelszámolás).

Az egyszemélyes részvénytársaság

Részvénytársaság a zártkörű alapítás szabályai szerint úgy is alapítható, hogy valamennyi részvényét egy személy, az alapító részvényes veszi át. Az egyszemélyes részvénytársaság alapítója akárcsak bármely más gazdasági társaságé belföldi és külföldi természetes és jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság lehet. Nem alapíthat egyszemélyes részvénytársaságot másik egyszemélyes gazdasági társaság, és egyedüli részvényes sem lehet. Az egyszemélyes részvénytársaság alapítása alapító okirattal történik.

Közös vállalat

A közös vállalat üzletszerű gazdasági tevékenység folytatására létrehozott gazdasági szervezet. A közös vállalat a tagok által alapított olyan gazdasági társaság, amely kötelezettségeiért elsősorban vagyonával felel. Ha a vállalat vagyona a tartozásokat nem fedezi, a tagok a vállalat tartozásaiért együttesen – vagyoni hozzájárulásuk arányában – kezesként felelnek.

A vállalatot külföldi vagy belföldi természetes személy, jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság alapíthatja, illetve tagként a vállalat tevékenységében részt vehet. A közös vállalatot társasági szerződéssel, legalább két tag részvételével lehet megalapítani.

A tagok felelőssége együttes és kezesi felelősség, vagyis a hitelező a tagoktól (minden egyes tagtól) csakis a tagok vagyoni hozzájárulása arányában – és nem annak erejéig – követelheti igénye kielégítését.

A vállalat legfőbb szerve az igazgatótanács.

A vállalat ügyvezetését és képviselését az igazgató látja el.

Megszűnik a tagsági jogviszony a tag halálával, jogutód nélküli megszűnésével, kizárásával, kilépésével.

A vállalat jogutód nélküli megszűnése esetén a vállalat vagyoni helyzetétől függően felszámolási eljárásnak, illetve végelszámolásnak van helye.

Az Egyesülés

Az egyesülés a tagok által gazdálkodásuk eredményességének előmozdítására és gazdasági tevékenységük összehangolására, valamint szakmai érdekeik képviseletére alapított jogi személyiséggel rendelkező kooperációs társaság.

Az egyesülés alapítója és tagja külföldi és belföldi természetes személy, jogi személy és jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, szövetkezet egyaránt lehet. Az egyesülés alapítása társasági szerződéssel történik. Az alapításhoz legalább két alapító tag szükséges.

A vagyont meghaladó tartozásaiért az egyesülés tagjai korlátlanul és egyetemlegesen felelnek. A tagok felelőssége mögöttes. A tagok az egyesülés tartozásaiért csak annyiban felelnek, amennyiben a követelések kielégítését a társaság vagyona nem fedezi.

A társasági törvény sem a vagyon mértékére, sem összetételére nézve (készpénz-apport arány) nem tartalmaz előírást, így azt a társasági szerződésben a tagok szabadon állapíthatják meg.

Az egyesülés legfőbb szerve a tagokból álló igazgatótanács.

Az egyesülés ügyvezetését és képviseletét az igazgató látja el. Az igazgató csak természetes személy lehet.

Megszűnik a tagsági jogviszony, ha a tag a társasági szerződésben meghatározott vagyoni hozzájárulását felhívás ellenére nem teljesítette; a tag kilépésével, kizárásával, halálával, jogutód nélküli megszűnésével, valamint ha annak fenntartása jogszabályba ütközik.

A szövetkezet

A szövetkezet az alapszabályban meghatározott összegű részjegy-tőkével alapított – a nyitott tagság és a változó tőke elvei szerint működő – a tagok saját gazdálkodása eredményességének előmozdítását, illetve esetenként tagjainak, munkavállalóinak és azok hozzátartozóinak kulturális, oktatási, szociális szükségletei kielégítését szolgáló, jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezet. (2000. évi CXLI. törvény)

Szövetkezetet természetes személyek és jogi személyek alapíthatnak. A szövetkezet alapításakor és működése során a jogi személy tagok száma nem érheti el a taglétszám ötven százalékát. Nem vonatkozik ez a rendelkezés a kizárólag szövetkezetek által – a tagjaikkal folytatott gazdasági együttműködés céljából – alapított szövetkezetre. Szövetkezetet legalább öt * tag alapíthat. Tilos a szövetkezet tagjait nyilvános felhívás útján gyűjteni.

A szövetkezet alapítását az alapító tagok részvételével tartott alakuló közgyűlés határozza el.

A szövetkezet szervezetének, működésének és gazdálkodásának alapokmánya az alapszabály. Tartalmát a szövetkezet tagsága a szövetkezet célját és adottságait figyelembe véve állapítja meg.

A szövetkezetet az igazgatóság elnöke, vagy az alapszabályban meghatározott igazgatósági tag képviseli. Az igazgatóság elnöke vagy a képviseleti joggal rendelkező igazgatósági tag cégjegyzési joga önálló.

A szövetkezet részjegytőkéje a tagok vagyoni hozzájárulásainak összege, amelyek teljesítését, illetve az erre vonatkozó kötelezettségvállalást a tagoknak kiállított részjegyek igazolják. A természetes személyek többségi részvételével alapított szövetkezet részjegytőkéje nem lehet kevesebb hárommillió forintnál. A szövetkezetek által alapított szövetkezet részjegytőkéje nem lehet kevesebb tízmillió forintnál.

A szövetkezet a tulajdonában álló és a tagok vagy mások által használatába adott vagyoni eszközökkel gazdálkodik. A szövetkezet saját tőkéje magában foglalja a részjegytőkét (jegyzett tőke), a jegyzett, de be nem fizetett tőkét, a tőketartalékot, az eredménytartalékot, a lekötött tartalékot, az értékelési tartalékot és a tárgyév mérleg szerinti eredményét.

A szövetkezet kötelezettségeiért a tag nem felel. A tag felelőssége a szövetkezettel szemben a vagyoni hozzájárulás szolgáltatására, valamint – ha azt az alapszabály előírja – pótbefizetés teljesítésére terjed ki.

A szövetkezet gazdasági tevékenységet a tagjai gazdasági tevékenységével összefüggésben, annak eredményessége érdekében, valamint tagjai kulturális, oktatási és szociális igényeinek kielégítése céljából végezhet.

A szövetkezet legfőbb szerve a tagok összességéből álló közgyűlés.

A szövetkezet vezető tisztségviselői: az igazgatóság elnöke és tagjai, illetőleg az ügyvezető elnök, valamint a felügyelőbizottság elnöke és tagjai. Vezető tisztségviselőnek csak természetes személy választható.

A szövetkezet ügyvezetését a legalább háromtagú igazgatóság látja el.

A tagsági jogviszony megszűnik a tag kilépésével, kizárásával, halálával, a jogi személy tag megszűnésével, a szövetkezet általános jogutódlással való vagy jogutód nélküli megszűnésével, valamint akkor, ha a tag vagyoni hozzájárulását nem teljesítette.

A szövetkezet szervezeti változásai: az összeolvadás, a beolvadás, a szétválás, a kiválás, valamint a gazdasági társasággá történő átalakulás.

Az **összeolvadást** kezdeményező szövetkezetek a jogutód szövetkezet alapításával megszűnnek.

Beolvadás esetén a többi kezdeményező szövetkezet megszűnése mellett az egyik kezdeményező szövetkezet válik jogutód szövetkezetté.

Szétválás esetén az azt kezdeményező szövetkezet több jogutód szövetkezet alapítása útján megszűnik.

Kiválás esetén a kiválással érintett szövetkezet fennmaradása mellett annak kiváló tagjai együttesen csak új szövetkezetet vagy korlátolt felelősségű társaságot, illetve részvénytársaságot hozhatnak létre.

A szövetkezet korlátolt felelősségű társasággá vagy részvénytársasággá, szövetkezeti hitelintézet és biztosító szövetkezet pedig csak részvénytársasággá alakulhat át.

A szövetkezet megszűnik, ha: az alapszabályban meghatározott időtartam eltelt; a közgyűlés elhatározza a jogutód nélküli megszűnést; szervezeti változást hajt végre, a kiválás kivételével; tagjainak száma nem éri el a szövetkezeti törvényben meghatározott számot és hat hónapon belül nem jelentenek be a cégbíróságnál új tagot; a cégbíróság megszűntnek nyilvánítja; a cégbíróság hivatalból elrendeli a törlését; a bíróság felszámolási eljárás során megszünteti; ha részjegytőkéje a törvényben meghatározott legkisebb összeg alá csökken, és azt a tagok határidőben nem pótolják vissza.

Mikro-, kis- és középvállalkozások

Vállalkozásnak tekintünk minden olyan önálló piaci kapcsolatokkal rendelkező gazdálkodó szervezetet, amely tevékenységét profitorientáltan végzi és jövedelemtermelést folytat.

Hazánkban a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Törvény) szabályozza a kis- és középvállalkozások körét.

A Törvény alapján a vállalkozások megkülönböztetésének egyik legfontosabb mérőszáma a foglalkoztatottak száma. Ez a mutató az átlagos statisztikai létszám alapján határozható meg, de megtalálható az egyszerűsített éves beszámoló kiegészítő mellékletében is. A foglalkoztatotti létszám alapján mikrovállalkozásnak minősül a 10 főnél kevesebbet, kisvállalkozásnak az 50 főnél kevesebbet, középvállalkozásnak a 250 főnél kevesebbet foglalkoztató, profitorientált gazdálkodó szervezet.

A létszámadatokkal együtt kell teljesülnie annak a feltételeknek, hogy mikrovállalkozás esetében az éves nettó árbevétel vagy mérlegfőösszeg legfeljebb 2 millió eurónak megfelelő forintösszeg (~500 millió Ft) lehet. Ez kisvállalkozás esetében az éves nettó árbevételre vagy a mérlegfőösszegre vonatkozóan legfeljebb 10 millió (~2,5 milliárd Ft) eurónak megfelelő forintösszeget, míg középvállalkozás esetében az éves nettó árbevételre vonatkozóan 50 millió eurónak (12,5 milliárd Ft), a mérlegfőösszegre vonatkozóan pedig 43 millió eurónak (10,75 milliárd Ft) megfelelő forintösszeget jelent. Induló vállalkozás esetében a mutatószámokat éves szintre kell vetíteni.

TOVÁBBI FOGALMAK

A munkaköri leírás a munkaszerződés melléklete. Meghatározza a munkavállaló teendőit, a "szomszédos" munkakörök kapcsolódási pontjait, illetve a teljesítményértékelési rendszer alapjait.

Általában a következő pontokat tartalmazza:

- a munkakör megnevezése
- a munkaköri leírás elkészültének dátuma
- az összeállító és a jóváhagyó neve és aláírása
- a munkavállaló aláírása

Emellett leírja a hierarchikus viszonyokat, meghatározza a munkakör betöltésének feltételeit, felsorolja a további szükséges képzéseket. Egy munkaköri leírás csak egy munkakörre vonatkozhat, függetlenül attól, hogy hány ember végez hasonló feladatot.

A Szervezeti és Működési Szabályzat

A szervezet működését leíró, keretbe foglaló dokumentum a Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ).

A Szervezeti és Működési Szabályzat tartalma

- pontosan jelezze az adott szervezet hivatalosan is elismert nevét,
- rögzítse a szervezet székhelyét,
- nevezze meg a szervezetet képviselő legfontosabb döntéshozó fórumát, (pl. képviselőtestület, közgyűlés, kongresszus, vagy igazgató-tanács, stb.)
- tisztázza, hogy az adott szervezet egyben jogi személy-e,
- pontosan rögzítse, hogy a szervezet alapvető feladataiban, a döntési mechanizmusában melyik fórumot illetik meg az alapvetőnek tekintett és leglényegesebbnek tartott jogok,
- rögzítse, hogy a testületet ki képviseli, képviselheti mások felé, azaz "harmadik" személy felé,
- pontosítsa, hogy a képviselettel kapcsolatban kik láthatják el a szervezet szempontjából lényegesnek ítélt feladatokat, azok képviseletét,
- pontosítani szükséges a feladat- és hatásköröket

Az adott szervezet Szervezeti és Működési Szabályzata rögzíti (rögzítheti) a testület tagjainak egyéni és kollektív jogait és kötelezettségeit is. A felsorolt és rögzített szabályok sok mindent elárulhatnak az adott szervezetről; a szervezet jellegét, típusát, demokratizmusát, komolyságát egyaránt pontosan tükrözik, különösképpen azok számára, akik a "hétköznapi valóságában" ismerik, tapasztalják az adott szervezet működésének pozitívumait vagy gyengeségeit.

MUNKANYELV

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

Mi az egyéni vállalkozás lényege? _____

Kik hozhatnak létre egyéni vállalkozást? _____

Melyek az egyéni vállalkozás legfontosabb működési szabályai? _____

Mi a gazdasági társaság mint gyűjtőfogalom tartalma? _____

Mi a gyakorlati jelentősége a gazdasági társaságok jogi személyiségű és a jogi személyiséggel nem rendelkező társaságokra történő felosztásának? _____

Kik alapíthatnak gazdasági társaságot? _____

Melyek a gazdasági társaság alapításával összefüggő legfontosabb korlátozások? _____

Melyek a különböző gazdasági társaságok alapszerződésai? Melyek a társasági szerződések (alapító okiratok, alapszabályok) legfontosabb tartalmi elemei? _____

Milyen összetevői vannak a tagok által alapításkor a nyújtandó vagyoni hozzájárulásnak? _____

Milyen fajtái vannak a nem pénzbeli vagyoni hozzájárulásnak? _____

Mi az előtársaság, illetve mettől meddig tart az előtársasági létforma? _____

Mi az előtársaság működésének alapvető szabálya? _____

Milyen tevékenységet nem folytathat az előtársaság? _____

Mi a gazdasági társaság létrejöttének időpontja? _____

Mi a cégnyilvántartás alapvető jellemzője? _____

Mi a különböző gazdasági társaságok legfőbb szerve? _____

Melyek a legfőbb szervek határozathozatalának, döntéseinek legfontosabb jellemzői? _____

Mi az ügyvezetés mint tevékenység tartalma gazdasági társaságoknál? _____

Kik látják el ügyvezetési tevékenységet gazdasági társaságoknál? _____

Kik a vezető tisztségviselők a különböző gazdasági társasági formáknál? _____

Ki lehet vezető tisztségviselő gazdasági társaságoknál? _____

Mikor kell felügyelő bizottságot létrehozniuk a gazdasági társaságoknak? _____

Kik képviselik a gazdasági társaságot? _____

Mi a cégvezető szerepe a cég képviseletében? _____

Ki lehet cégvezető? _____

Melyek a cégvezető működésének legfontosabb jellemzői? _____

Mi a cégjegyzés lényege? _____

Melyek a gazdasági társaságok törvényes működésének legfontosabb biztosítékai? _____

Mikor kötelező a könyvvizsgáló alkalmazása gazdasági társaságnál? _____

Melyek a gazdasági társaságok megszűnésének alapvető módjai? _____

Mikor szűnik meg a gazdasági társaság? _____

Mikor évülnek el a megszűnő gazdasági társaságot terhelő kötelezettségek? _____

Melyek a gazdasági társaságok átalakulásának formái? _____

Milyen változatai vannak az egyesülésnek? _____

Melyek a szétválás formái? _____

Mi az összeolvadás lényege? _____

Mi a beolvadás? _____

Mi a különválás lényege? _____

Melyek a kiválás jellemzői? _____

Mi a szövetkezet és a gazdasági társaság közötti átalakulás lehetséges iránya? _____

Mikor hajtandó végre kényszer átalakulás? _____

A közkereseti társaság fogalma? _____

Kik hozhatnak létre közkereseti társaságot? _____

Milyen a felelősségvállalás jellege közkereseti társaságnál? _____

Milyen szabályok vonatkoznak a vagyoni hozzájárulásra közkereseti társaságnál? _____

Mi a közkereseti társaság legfőbb szerve? _____

Hogyan alakul a társaság kötelezettségiért való felelősségvállalása? _____

Milyen módon szűnhet meg a tagsági jogviszony közkereseti társaságnál? _____

Mi a közkereseti társaság megszűnésének alapesete? _____

Melyek a közkereseti társaság megszűnésével kapcsolatos fontosabb teendők és megfontolások? _____

Határozza meg a betéti társaság fogalmát! _____

Kik alapíthatnak betéti társaságot? _____

Hogyan alakul a betéti társaság felelőssége? _____

Mi jellemzi a kültagok felelősség vállalását? _____

Kültag milyen formában vehet részt az üzletvezetésben? _____

Melyek a betéti társaság megszűnésének alapesetei? _____

Mik a betéti társaság megszüntetésének legfontosabb jellemzői? _____

Határozza meg a korlátolt felelősségű társaság fogalmát! _____

Mik korlátolt felelősségű társaság alapításának alapvető kelléke? _____

Miből tevődik össze a társaság törzstőkéje? _____

Mi a törzsbetét? _____

Milyen előírás vonatkozik a törzstőke összegére a korlátolt felelősségű társaságnál? _____

Mi az üzletrész funkciója? _____

Mik a felelőség vállalásának legfontosabb sajátosságai a korlátolt felelőségű társaságnál? _____

Mi a korlátolt felelőségű társaság legfőbb szerve? _____

Ki jogosult a korlátolt felelőségű társaság ügyeinek intézésére és képviseletére? _____

Megszűnik-e a korlátolt felelőségű társaság, amennyiben tagjainak száma egy főre csökken? _____

Melyek a korlátolt felelőségű társaság megszűnésének legfontosabb jellemzői? _____

Melyek az egyszemélyes korlátolt felelőségű társaság fontosabb sajátosságai? _____

Kinek előnyös egyszemélyes korlátolt felelősségű társaságot alapítani? _____

Határozza meg a részvénytársaság fogalmát! _____

Mi az alaptőke? _____

Mi a névérték? _____

Határozza meg az alaptőke, a működő tőke és a jegyzett tőke viszonyát! _____

Mi a kibocsátási érték? _____

Milyen alaptőkével alapítható részvénytársaság? _____

Milyen formái lehetnek a részvénytársaság alapításának? _____

Kik alapíthatnak részvénytársaságot? _____

Mi a zártkörű alapítás lényege? _____

A részvénytársaság nyilvános alapításának folyamata? _____

Milyen részvénytípusokat ismer? _____

Milyen részvényfajtákat ismer? _____

Mi az elsőbbségi részvény? _____

Milyen elsőbbségi részvényosztályok vannak az elsőbbségi részvényfajtán belül? _____

Mi az osztalékelsőbbségi részvény funkciója? _____

Mi az szavazatelsőbbségi részvény funkciója? _____

Mi a likvidációs hányadhoz fűződő elsőbbségi részvény funkciója? _____

Mi az elővásárlási jogot biztosító részvény alkalmazásának lényege? _____

Kiknek a számára bocsátható ki dolgozói részvény? _____

Mi a kamatozó részvény funkciója és alkalmazásának lényege? _____

Mi a részvénytársaság legfőbb szerve és annak funkciója? _____

A részvénytársaság megszüntetésének? _____

Melyek az egyszemélyes részvénytársaság legfontosabb jellemzői? _____

Határozza meg a közös vállalat fogalmát! _____

Kik alapíthatnak közös vállalatot? _____

Mi a közös vállalat felelősség vállalásának alapvető jellemzője? _____

Hogyan alapítható közös vállalat? _____

Mi a közös vállalat legfőbb szerve? _____

Ki látja el a közös vállalat képviselét? _____

Melyek a tagsági viszony megszűnésének alapvető esetei? _____

Melyek a vállalat megszűnésének alapesetei? _____

Határozza meg az egyesülés fogalmát! _____

Mi az egyesülés elsődleges célja? _____

Kik alapíthatnak egyesülést? _____

Mi a tagok felelősségvállalásának lényege? _____

Mi az egyesülés legfőbb szerve? _____

Ki látja el az egyesülés ügyvezetését és képviseletét? _____

Melyek a tagsági viszony megszűnésének lehetséges okai? _____

Határozza meg a szövetkezet fogalmát! _____

Kik alapíthatnak szövetkezetet? _____

Hány tag szükséges a szövetkezet megalapításához? _____

Mi a részjegytőke? _____

Mi a részjegy funkciója? _____

Hogyan alakul a szövetkezeti tagok felelősségvállalása? _____

Mi a szövetkezet gazdasági tevékenységének célja? _____

Mi a szövetkezet legfőbb irányító szerve? _____

Hogyan alakul a szavazati jog szövetkezetekben? _____

Kik a szövetkezet vezető tisztségviselői? _____

Melyek a tagok vagyoni hozzájárulásának összetevői? _____

Melyek a tagsági viszony megszűnésének alapesetei? _____

Milyen szervezeti változások lehetnek a szövetkezetben? _____

Mi az összeolvadás? _____

Mi a beolvadás? _____

Mi a szétválás? _____

Mi a kiválás lényege? _____

Milyen társasági formává alakulhat át a szövetkezet? _____

Milyen okai lehetnek a szövetkezetek megszűnésének? _____

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Az 1990. évi V. törvény az egyéni vállalkozásokról.
- Az 1997. évi CXLIV. törvény a gazdasági társaságokról.
- A 2000. évi CXLI. törvény az új szervezetekről.
- A 2000. évi C. törvény a számvitelről.

AJÁNLOTT IRODALOM

- Balogh S. - Bélyácz I. - László Gy. - Marosi A. - Szerb L. - Ulbert J.: Vállalati gazdaságtan. JPTE Pécs,

MUNKANYAG

A(z) 1997-06 modul 017-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
55 343 01 0010 55 01	Banki szakügyintéző
55 343 01 0010 55 02	Értékpapíripiaci szakügyintéző
55 343 01 0010 55 03	Gazdálkodási menedzserasszisztens
55 343 01 0010 55 04	Pénzügyi szakügyintéző
55 343 01 0010 55 05	Projektmenedzser-asszisztens
55 343 01 0010 55 06	Számviteli szakügyintéző
55 344 01 0010 55 01	Adóigazgatási szakügyintéző
55 344 01 0010 55 02	Költségvetés-gazdálkodási szakügyintéző

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

15 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató